

СВІТЛАЙ ПАМ'ЯТІ ЛАРИСИ ДОНЧЕНКО

Лариса Олексіївна Донченко народилася 14 грудня 1954 р. в селі Скелеватка Криничанського району Дніпропетровської області. Батько, Олексій Андрійович, викладав математику, мати, Розалія Фотіївна, працювала гірничим майстром на Кудашівському гранітному кар'єрі. Після закінчення Щорської середньої школи Л. Донченко вступила до Дніпропетровського держуніверситету і в 1977 р. закінчила філологічний факультет, отримавши кваліфікацію філолога, викладача української мови і літератури. Цього ж року почала працювати в середній школі № 89 у Кривому Розі, а з 1979 р. — на посаді асистента кафедри російської, української та зарубіжної літератур Криворізького державного педагогічного інституту. З 1984-го по 1986-й рік перебувала на стажуванні при відділі радянської літератури Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка АН УРСР. Під керівництвом В. Дончика працювала над темою «Конкретно-реалістичні стилеві течії в українській прозі 60—80-х рр. ХХ ст.». У цей час були опубліковані її статті, присвячені творчості Г. Тютюнника, В. Дрозда, Ю. Щербака, Б. Харчука.

У грудні 1999 р. Л. Донченко успішно захистила кандидатську дисертацію на тему «Художні моделі національної ідентичності в прозі В. Шевчука», розробляла новий тоді курс «Сучасна українська література». У 2000 р. була нагороджена Почесною грамотою Міністерства освіти та науки України. За час роботи в університеті Л. Донченко виявила себе як ерудований спеціаліст і вмільний педагог. Її блискучий літературознавчий та ораторський талант нікого не залишав байдужим і запалив багато сердець любов'ю до рідного слова. Лариса Олексіївна викладала провідні курси: «Історія української літератури 20—30-х рр. ХХ ст.», «Сучасна українська література кінця ХХ — початку ХХІ ст.», «Дитяча література». Розробила авторські курси («Множинність естетичних ідеалів в літературному дискурсі 20—30-х рр. ХХ ст.» та «Інтерпретація художніх текстів в психоаналітичному аспекті»). Брала участь у наукових конференціях, присвячених сучасному літературному процесу (Київ, Кривий Ріг, Кам'янець-Подільський, Кременець, Донецьк, Луганськ). Не раз організовувала зустрічі студентів із криворізькими письменниками, очолювала журі міських літературно-кразнавчих конкурсів «Проба пера», «Пектораль» і «Оберіг». Наукові роботи школярів під її керівництвом посідали призові місця на конкурсах МАН.

У 2012 р. Л. Донченко проходила наукове стажування в Польщі, зокрема у Варшавському університеті, читала лекції вчителям у м. Перемишль, багато часу провела в Бібліотеці Народовій.

Підсумком наукової діяльності дослідниці стала монографія 2014 р. «Художні моделі національної ідентичності». До монографії ввійшли літературно-критичні праці різних років, присвячені означенню понять «національний характер» і «ментальність» у філософському та культурологічному дискурсах, установленню суголосності духовних модусів мифів і літератури. Окремий розділ присвячено дослідженню національної ідентичності у творах письменників 20—30-х років ХХ ст. (неокласицизм, В. Свідзінський). Осердям цієї книжки можна назвати розділ про модель українського світу в прозі В. Шевчука.

Останні роки Лариса Олексіївна боролася з важкою хворобою і померла 14 травня 2021 р. Її самовіддану працю в царині сучасного літературознавства високо оцінили В. Дончик, М. Сулима, В. Панченко, Л. Масенко, Л. Тарнашинська та ін.

Уся українська філологічна спільнота відчуває глибокий сум через цю непоправну для української науки втрату. Вічна пам'ять Ларисі Олексіївні Донченко!

*Кафедра української та зарубіжної літератур
Криворізького державного педагогічного університету*